Kohtulahendite kogumik

EUROOPA KOHTU OTSUS (esimene koda)

17. jaanuar 2013 *

Tarbijakaitse — Ettevõtja ja tarbija vaheliste tehingutega seotud ebaausad kaubandustavad siseturul — Liikmesriigi õigusnormid, mis näevad ette eelneva loa väljamüügi väljakuulutamiseks

Kohtuasjas C-206/11,

mille ese on ELTL artikli 267 alusel Oberster Gerichtshofi (Austria) 12. aprilli 2011. aasta otsusega esitatud eelotsusetaotlus, mis saabus Euroopa Kohtusse 2. mail 2011, menetluses

Georg Köck

versus

Schutzverband gegen unlauteren Wettbewerb,

EUROOPA KOHUS (esimene koda),

koosseisus: koja president A. Tizzano, kohtunikud M. Ilešič, E. Levits, J-J. Kasel ja M. Safjan (ettekandja),

kohtujurist: V. Trstenjak,

kohtusekretär: vanemametnik M. Ferreira,

arvestades kirjalikus menetluses ja 21. juuni 2012. aasta kohtuistungil esitatut,

arvestades seisukohti, mille esitasid:

— G. Köck, esindaja: *Rechtsanwalt* E. Kroker,

— Schutzverband gegen unlauteren Wettbewerb, esindaja: *Rechtsanwältin* M. Prunbauer,

— Austria valitsus, esindajad: A. Posch ja G. Kunnert,

— Belgia valitsus, esindajad: T. Materne ja J-C. Halleux,

— Euroopa Komisjon, esindajad: M. Owsiany-Hornung ja S. Grünheid,

olles 6. septembri 2012. aasta kohtuistungil ära kuulanud kohtujuristi ettepaneku,

on teinud järgmise

* Kohtumenetluse keel: saksa.

otsuse

1 Eelotsusetaotlus käsitleb küsimust, kuidas tõlgendada Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. mai 2005. aasta direktiivi 2005/29/EÜ, mis käsitleb ettevõtja ja tarbija vaheliste tehingutega seotud ebaausaid kaubandustavasid siseturul ning millega muudetakse nõukogu direktiivi 84/450/EMÜ, Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiive 97/7/EÜ, 98/27/EÜ ja 2002/65/EÜ ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EÜ) nr 2006/2004 (ebaausate kaubandustavade direktiiv) (ELT L 149, lk 22; edaspidi „direktiiv"), artikli 3 lõiget 1 ja artikli 5 lõiget 5.

2 See taotlus esitati G. Köcki ja Schutzverband gegen unlauteren Wettbewerbi (kõlvatu konkurentsi vastase kaitse ühing) vahelises vaidluses, mille ese on põhikohtuasja hageja poolt oma kaupade „täieliku lõpumüügi" ja sellega seotud allahindluse väljakuulutamine ilma haldusasutuse vajaliku eelneva loa olemasoluta.

Õiguslik raamistik

Liidu õigus

3 Direktiivi põhjendustes 8 ja 17 on ette nähtud:

„(8) Käesolev direktiiv kaitseb otseselt tarbijate majandushuve ettevõtja ja tarbija vaheliste tehingutega seotud ebaausate kaubandustavade eest. Sellega kaitseb direktiiv kaudselt ka seaduskuulekaid ettevõtjaid konkurentide eest, kes käesolevas direktiivis sätestatud eeskirju ei järgi, ning garanteerib seega direktiiviga ühtlustatud valdkonnas ausa konkurentsi. […]

[…]

(17) Suurema õiguskindluse tagamiseks on soovitav määratleda need kaubandustavad, mis on ebaausad kõigil tingimustel. Seepärast on I lisas selliste tavade täielik nimekiri. Need on ainukesed kaubandustavad, mida võib lugeda ebaausateks, hindamata iga üksikjuhtumi vastavust artiklite 5–9 sätetele. Seda nimekirja saab muuta ainult käesolevat direktiivi läbi vaadates."

4 Direktiivi artiklis 1 on ette nähtud:

„Käesoleva direktiivi eesmärk on aidata kaasa siseturu nõuetekohasele toimimisele ja tarbijakaitse kõrge taseme saavutamisele, lähendades tarbijate majandushuve kahjustavad ebaausaid kaubandustavasid käsitlevad liikmesriikide õigus- ja haldusnormid."

5 Direktiivi artikkel 2 on sõnastatud järgmiselt:

„Käesolevas direktiivis kasutatakse järgmisi mõisteid:

[…]

d) ettevõtja ja tarbija vaheliste tehingutega seotud kaubandustavad (edaspidi ka kaubandustavad) – ettevõtjapoolne tegevus, tegevusetus, teguviis või esitusviis, kommertsteadaanne, sealhulgas reklaam ja turustamine, mis on otseselt seotud toote reklaamimise, müügi või tarnimisega tarbijatele;

e) tarbijate majanduskäitumise oluline moonutamine – kaubandustava järgimine eesmärgiga märgatavalt kahjustada tarbijate võimet teha teadlikke valikuid, pannes tarbija seetõttu tegema tehinguotsust, mida ta muul juhul ei oleks teinud;

[…]

k) tehinguotsus – tarbija mis tahes otsus selle kohta, kas, kuidas ja millistel tingimustel ostu sooritada, kas selle eest täies ulatuses või osadena maksta, toode endale jätta või sellest loobuda või toote suhtes lepingujärgseid õigusi kasutada ning selle kohta, kas tarbija otsustab tegutseda või tegutsemisest hoiduda;

[…]”

6 Direktiivi artiklis 3 on ette nähtud:

„1. Käesolevat direktiivi kohaldatakse artiklis 5 sätestatud ettevõtja ja tarbija vaheliste tehingutega seotud ebaausate kaubandustavade suhtes enne ja pärast tootega seonduva äritehingu sõlmimist ja selle ajal.

2. Käesolev direktiiv ei piira lepinguõiguse kohaldamist ja eelkõige lepingu kehtivust, koostamist ja mõju käsitlevate eeskirjade kohaldamist.

[…]”

7 Direktiivi artiklis 5 on sätestatud:

„1. Ebaausad kaubandustavad on keelatud.

2. Kaubandustava on ebaaus, kui see:

a) on vastuolus ametialase hoolikuse nõuetega,

ja

b) seoses mingi tootega moonutab oluliselt või tõenäoliselt moonutab oluliselt selle keskmise tarbija majanduskäitumist, kes tootega kokku puutub või kellele see on suunatud, või tarbijarühma keskmise liikme majanduskäitumist, kui kaubandustava on suunatud teatavale tarbijarühmale.

3. Kaubandustavasid, mis tõenäoliselt moonutavad oluliselt ainult selliste selgesti eristatavate tarbijarühmade majanduskäitumist, kes oma vaimse või füüsilise puude, vanuse või kergeusklikkuse tõttu on eriti vastuvõtlikud kaubandustava või sellega seotud toote suhtes viisil, mille ettenägemist võib ettevõtjalt õigustatult eeldada, hinnatakse lähtudes selle mõjust kõnealuse tarbijarühma keskmisele liikmele. See ei piira üldist ja seaduslikku reklaamitava esitada liialdavaid väiteid või väiteid, mida ei tule võtta sõna-sõnalt.

4. Eelkõige on ebaausad need kaubandustavad, mis:

a) on eksitavad vastavalt artiklitele 6 ja 7,

või

b) on agressiivsed vastavalt artiklitele 8 ja 9.

5. I lisas on selliste kaubandustavade nimekiri, mida loetakse ebaausateks kõigil tingimustel. Kõikides liikmesriikides kohaldatakse sama ühtset nimekirja ja seda saab muuta ainult käesolevat direktiivi läbi vaadates.”

8 Direktiivi artiklis 11 on ette nähtud:

„1. Liikmesriigid tagavad piisavad ja tõhusad meetmed ebaausate kaubandustavade vastu võitlemiseks, et tugevdada käesoleva direktiivi sätete järgimist tarbijate huvides.

Selliste meetmete hulka kuuluvad õigusnormid, mille kohaselt isikud ja organisatsioonid, sealhulgas konkurendid, kellel on vastavalt siseriiklikele õigusaktidele ebaausate kaubandustavade vastu võitlemiseks õigustatud huvi, võivad:

a) võtta õiguslikke meetmeid selliste ebaausate kaubandustavade vastu,

ja/või

b) pöörduda selliste ebaausate kaubandustavade asjus haldusasutuse poole, kes on pädev kaebuste üle otsustama või algatama asjakohase kohtumenetluse.

Iga liikmesriik otsustab, kumba nendest võimalustest rakendada ja kas kohtutel või haldusasutustel on õigus nõuda, et enne asja menetlusse võtmist kasutataks kaebuse lahendamiseks muid olemasolevaid vahendeid […]. Need võimalused peavad olema kättesaadavad sõltumata sellest, kas mõjutatud tarbijad asuvad ettevõtjaga sama liikmesriigi territooriumil või teises liikmesriigis.

[…]

2. Lõikes 1 nimetatud õigusnormide kohaselt annavad liikmesriigid kohtutele või haldusasutustele järgmised volitused, kui nad kõiki asjaga seotud huve ja eelkõige avalikku huvi arvesse võttes peavad vajalikuks:

a) nõuda ebaausate kaubandustavade lõpetamist või algatada asjakohane kohtumenetlus nende lõpetamise nõudmiseks,

või

b) kui ebaausat kaubandustava ei ole veel kasutatud, kuid seda kavatsetakse peatselt teha, nõuda selle tava keelamist või algatada asjakohane kohtumenetlus selle keelamise nõudmiseks,

isegi kui puuduvad tõendid tegeliku kahju või ettevõtja kavatsuse või hooletuse kohta.

Samuti näevad liikmesriigid ette kiirendatud korra, mille kohaselt võidakse esimeses lõigus nimetatud meetmeid rakendada:

— ajutistena,

— või lõplikena,

kokkuleppel, et iga liikmesriik valib nende kahe võimaluse vahel.

Lisaks võivad liikmesriigid anda kohtutele või haldusasutustele järgmised volitused, eesmärgiga kõrvaldada ebaausate kaubandustavade püsiv mõju, kui nende tavade lõpetamise kohta on tehtud lõplik otsus:

a) nõuda kõnealuse otsuse täielikku või osalist avaldamist nende poolt asjakohaseks peetud vormis;

b) nõuda lisaks õiendi avaldamist.

3. Lõikes 1 nimetatud haldusasutused peavad:

a) olema koosseisult sellised, et nende erapooletus oleks väljaspool kahtlust;

b) omama kaebuste üle otsustades asjakohaseid volitusi, et tõhusalt jälgida oma otsustest kinnipidamist ja tagada nende täitmine;

c) üldjuhul oma otsuseid põhjendama.

Kui lõikes 2 nimetatud volitusi kasutab eranditult haldusasutus, peab ta oma otsuseid alati põhjendama. Lisaks tuleb sellisel juhul ette näha kord, mille kohaselt haldusasutuse volituste ebaõige või põhjendamatu kasutamise või kasutamata jätmise korral võib juhtumi saata kohtulikule läbivaatusele."

9 Direktiivi artikkel 13 on sõnastatud järgmiselt:

„Liikmesriigid näevad käesoleva direktiivi kohaldamisel vastuvõetud siseriiklike õigusnormide rikkumise eest ette karistused ja võtavad nende rakendamiseks kõik vajalikud meetmed. Need karistused peavad olema tõhusad, proportsionaalsed ja hoiatavad."

10 Direktiivi I lisas on loetletud kaubandustavad, mis loetakse ebaausateks kõigil tingimustel, ning seal on osutatud eelkõige järgmistele tavadele:

„[…]

4) Väide, et ettevõtja (sealhulgas tema kaubandustavad) või toode on heaks kiidetud, kinnitatud või lubatud avalik–õigusliku või eraõigusliku asutuse poolt, kuigi ta seda ei ole, või sellise väite esitamine ilma heakskiiduks, kinnitamiseks või loa saamiseks vajalikele tingimustele vastamata.

[…]

7) Vale väide, et toode on saadaval ainult väga piiratud aja jooksul või et see on saadaval eritingimustel ainult väga piiratud aja jooksul, eesmärgiga panna tarbija koheselt otsustama ja jätta ta ilma teadliku valiku tegemise võimalusest või selleks vajalikust ajast.

[…]

15) Väide, et ettevõtja hakkab kauplemist lõpetama või asukohta vahetama, kui ta seda ei tee.

[…]"

Austria õigus

11 Kõlvatu konkurentsi tõkestamise seaduse (Gesetz gegen den unlauteren Wettbewerb) selle põhikohtuasjas kohaldatavas redaktsioonis (edaspidi „UWG") §-s 33a on ette nähtud:

„(1) Väljamüügi väljakuulutamise all käesoleva föderaalseaduse tähenduses mõistetakse kõiki avalikke kuulutusi või suuremale isikute ringile mõeldud teateid, millest saab järeldada kavatsust turustada kiirkorras suur kogus kaupa jaemüügis, ja mis ühtlasi jätavad mulje, et ettevõtja on erandlike asjaolude tõttu sunnitud kaubad kiirkorras müüma, ja pakub seetõttu oma kaupu erakordselt soodsatel tingimustel või erakordselt soodsate hindadega. […]

(2) §-des 33a–33e toodud sätted ei kehti siiski kuulutuste ja teadete kohta, mis puudutavad hooaja lõpumüüke, hooaja tühjendusmüüke, inventuuriga seotud müüke ja muud sellesarnast, ning asjaomases tegevusharus ja teatavatel aastaaegadel üldiselt tavalisi soodusmüüke (nt „valge nädal” või „mantlite nädal”).

(3) See ei kehti lisa punkti 7 kohta.”

12 Selle seaduse lisa punkt 7 võtab muutumatul kujul üle direktiivi I lisa punkti 7.

13 UWG §-s 33b on sätestatud:

„Väljamüügi väljakuulutamine on lubatud ainult väljamüügi korraldamise kohas pädevust omava piirkonna haldusasutuse loal. Loa saamise taotlus tuleb esitada kirjalikult ja see peab sisaldama järgmiseid andmeid:

1. müümiseks määratud kaupade kogus, omadused ja müügihind;

2. väljamüügi toimumise täpne koht;

3. periood, mille kestel väljamüük toimub;

4. põhjused, mille tõttu väljamüük korraldatakse, nagu ettevõtja surm, ettevõtja tegevuse lõpetamine või teatavat liiki kaupade müümise lõpetamine, ettevõtja kolimine, loodusjõududest tingitud sündmused ja muud sellesarnast;

[…]”

14 UWG §-s 33c on ette nähtud:

„(1) Piirkonna haldusasutus peab enne taotluse kohta otsuse tegemist paluma väljamüügi korraldamise kohas pädevust omaval asutusel Landeskammer der gewerblichen Wirtschaftil esitada kahe nädala jooksul ekspertarvamus.

(2) Piirkonna haldusasutus peab tegema otsuse taotluse kohta ühe kalendrikuu jooksul alates selle esitamisest.

(3) Loa andmisest tuleb keelduda, kui puuduvad § 33b punktis 4 nimetatud põhjused või kui väljamüüki ei kuulutata välja vahedeta perioodiks. Lisaks tuleb loa andmisest keelduda, kui väljamüük korraldatakse ajal alates eelviimasest nädalast enne lihavõttepühi kuni suvistepühadeni, alates 15. novembrist kuni jõuludeni või see kestab kauem kui pool aastat, välja arvatud juhul, kui tegemist on ettevõtja surmaga, loodusjõududest tingitud sündmustega või muude erandlike asjaoludega. Kui ettevõtte asutamisest ei ole veel möödunud kolme aastat, antakse asjaomane luba üksnes ettevõtja surma, loodusjõududest tingitud sündmuste või muude erandlike asjaolude esinemise korral.

[…]”

15 UWG §-s 33d on sätestatud:

„(1) Väljamüügi väljakuulutamise korral tuleb alati nimetada kiirkorras läbiviidava müügi põhjused, periood, mille kestel väljamüük toimub, ja müümiseks määratud kaupade üldine nimetus. Need andmed peavad olema vastavuses loa andmise otsusega.

(2) Pärast loa andmise otsuses märgitud müügiperioodi lõppemist tuleb väljamüügi väljakuulutamine keelata.

(3) Loa andmise otsuses märgitud müügiperioodi kestel on väljamüüki puudutavas kuulutuses nimetatud kaupade müük lubatud ainult loa andmise otsuses märgitud koguses. Seda liiki kaupade lisakoguse müüki panemine on keelatud.

[…]”

16 UWG § 34 lõike 3 kohaselt:

„Isiku vastu, kes rikub käesolevas jaos sätestatud eeskirju, saab kohtu alla andmist piiramata esitada rikkumise lõpetamise nõude ja süü korral kahju hüvitamise nõude. Nõuet saab esitada ainult kohtu teel. […]”

Põhikohtuasi ja eelotsuse küsimus

17 G. Köck, kes on kaubandusettevõtja Innsbruckis (Austria), kuulutas ajalehes välja oma poe kaupade „täieliku väljamüügi” ja reklaamis seda nimetatud poe ette paigutatud reklaamalustel ning reklaamplakatitel. Lisaks sõnale „täielik lõpumüük” kasutas ta ka selliseid väljendeid nagu „müüme poe tühjaks” ja „allahindlus kuni 90%”. G. Köckil puudus piirkonna haldusasutuse (Bezirksverwaltungsbehörde) luba nimetatud lõpumüügi väljakuulutamiseks.

18 Leides, et G. Köcki kuulutus on väljamüügi väljakuulutamine siseriiklike õigusnormide tähenduses ja ta rikkus tulenevalt sellest, et tal puudus haldusasutuse eelnev luba, UWG § 33a ja järgnevate paragrahvide sätteid, esitas Schutzverband gegen unlauteren Wettbewerb Landesgericht Innsbruckile (Innsbrucki piirkondlik kohus) rikkumise lõpetamise ja kohtuotsuse avalikustamise nõude.

19 Kuna see nõue jäeti rahuldamata, esitas Schutzverband gegen unlauteren Wettbewerb selle kohtuotsuse peale Oberlandesgericht Innsbruckile (Innsbrucki kõrgeim piirkondlik kohus) apellatsioonkaebuse. Viimati nimetatud kohus rahuldas apellandi taotluse ja andis hagi tagamise määruse.

20 G. Köck esitas eelotsusetaotluse esitanud kohtule Oberlandesgericht Innsbrucki määruse peale apellatsioonkaebuse (*Revisionsrekurs*).

21 Esiteks, nagu nähtub eelotsusetaotlusest, puudutab põhikohtuasja kohtumenetlus üksnes küsimust, kas G. Köckil on haldusasutuse väljastatud vajalik luba. Selle menetluse raames saadeti kaubandustava ebaaususe kontrollimise küsimus kohtutelt tagasi haldusasutustele, ilma et sellega oleks võetud eelnevat seisukohta küsimuses, kas nimetatud tava võiks direktiivi artikli 5 lõike 5 alusel „kõigil tingimustel” ebaausaks pidada.

22 Teiseks ei välista eelotsusetaotluse esitanud kohus, et direktiivi kohaselt võib kaubandustava järgimist puudutav kohtulik keeld olla lubatav üksnes olukorras, kus selle suhtes tehtud haldusasutuse otsus on ka ise nimetatud direktiivi nõuetega kooskõlas.

23 Leides, et põhikohtuasja lahendamine sõltub direktiivi sätete tõlgendusest, otsustas Oberster Gerichtshof menetluse peatada ja esitada Euroopa Kohtule järgmise eelotsuse küsimuse:

„Kas direktiivi […] artikli 3 lõikega 1 ja artikli 5 lõikega 5 või selle direktiivi muude sätetega on vastuolus siseriiklikud õigusnormid, mille kohaselt ei ole lubatud välja kuulutada väljamüüki, kui selleks puudub pädeva haldusasutuse luba, ja seetõttu tuleb see kohtumenetluses keelata, ilma et kohus peaks selles menetluses kontrollima, kas selline kaubandustava on eksitav, agressiivne või muul viisil ebaaus?”

Eelotsuse küsimus

24 Eelotsusetaotluse esitanud kohus palub oma küsimuses sisuliselt selgitada, kas direktiivi tuleb tõlgendada nii, et sellega on vastuolus see, kui siseriiklik kohus kohustab lõpetama kaubandustava üksnes põhjusel, et sellel puudub pädeva haldusasutuse eelnev luba, ilma et ta hindaks ise sealjuures, kas nimetatud kaubandustava on ebaaus.

25 Sellele küsimusele vastamiseks tuleb kõige pealt kindlaks määrata, kas selline kaubandustava nagu UWG § 33a lõikes 1 osutatud väljamüügi väljakuulutamine on „kaubandustava" direktiivi artikli 2 punkti d tähenduses ja kas selle suhtes kehtivad seega viimati nimetatud direktiiviga esitatud nõuded.

26 Sellega seoses tuleb märkida, et direktiivi artikli 2 punkti d kohaselt, mis kasutab eriti laia sõnastust, on mõiste „kaubandustavad" määratletud kui „ettevõtjapoolne tegevus, tegevusetus, teguviis või esitusviis, kommertsteadaanne, sealhulgas reklaam ja turustamine, mis on otseselt seotud toote reklaamimise, müügi või tarnimisega tarbijatele" (9. novembri 2010. aasta otsus kohtuasjas C-540/08: Mediaprint Zeitungs- und Zeitschriftenverlag, EKL 2010, lk I-10909, punkt 17).

27 Sellised reklaamimeetmed, nagu on kõne all põhikohtuasjas, mis puudutavad kaupade müüki tarbijale soodsatel tingimustel või soodsate hindadega, on selgelt ettevõtja äristrateegia osa ning nende eesmärk on otseselt nende kaupade turustamise edendamine ja müük. Sellest johtub, et need kujutavad endast „kaubandustavasid" direktiivi artikli 2 punkti d tähenduses ning kuuluvad seega selle direktiivi esemelisse kohaldamisalasse.

28 Olles selle kindlaks teinud, tuleb analüüsida, kas sellised siseriiklikud õigusnormid nagu UWG § 33b ja § 34 lõige 3 saavad nende eesmärke silmas pidades kuuluda direktiivi kohaldamisalasse.

29 Sellega seoses tuleb märkida, et – nagu Euroopa Kohus on seda juba leidnud – vastavalt selle direktiivi põhjendusele 8 „kaitseb [viimati nimetatud direktiiv] otseselt tarbijate majandushuve ettevõtja ja tarbija vaheliste tehingutega seotud ebaausate kaubandustavade eest" ja, nagu on ette nähtud eelkõige direktiivi artiklis 1, tagab „tarbijakaitse kõrge taseme [saavutamise], lähendades tarbijate majandushuve kahjustavad ebaausaid kaubandustavasid käsitlevad liikmesriikide õigus- ja haldusnormid" (4. oktoobri 2012. aasta määrus kohtuasjas C-559/11: Pelckmans Turnhout, punkt 19 ja seal viidatud kohtupraktika).

30 Direktiivi kohaldamisalast on välistatud, nagu nähtub selle direktiivi põhjendusest 6, üksnes siseriiklikud õigusnormid, mis käsitlevad ebaausaid kaubandustavasid, mis kahjustavad „ainult" konkurentide majandushuve või mis on seotud ettevõtjatevaheliste tehingutega (eespool viidatud kohtuotsus Mediaprint Zeitungs- und Zeitschriftenverlag, punkt 21).

31 Põhikohtuasjas, nagu seda väidab ka eelotsusetaotluse esitanud kohus, kujutab „väljamüügi väljakuulutamine" UWG § 33a lõike 1 tähenduses, mis on põhikohtuasjas kohaldatav säte, endast „kaubandustava" direktiivi tähenduses. Nimetatud kohus võtab seega vaikimisi omaks, nagu kohtujurist seda oma ettepaneku punktis 38 märgib, et selle sätte eesmärk on kaitsta tarbijaid ning mitte üksnes konkurente ja teisi turuosalisi.

32 Lisaks on UWG §-s 33b ette nähtud, et väljamüügi väljakuulutamine on lubatud ainult haldusasutuse eelneval loal. See säte loetleb ka andmed, mis peavad loataotluses sisalduma. Selle seaduse § 34 lõikes 3 on sellega seoses sätestatud, et UWG § 33a–33d rikkumise korral saab esitada rikkumise lõpetamise nõude ja süü korral kahju hüvitamise nõude.

33 Neil tingimustel tuleb tõdeda, et sellised siseriiklikud õigusnormid, nagu UWG § 33b ja § 34 lõige 3 koostoimes UWG § 33a lõikega 1, mis keelavad karistuse ähvardusel kaubandustava, millele ei ole luba väljastatud, kujutavad endast meetmeid, mille eesmärk on tarbijate huvides ebaausate kaubandustavade vastu võitlemine, ja kuuluvad seega direktiivi kohaldamisalasse.

34 Olles selle tuvastanud, tuleb kontrollida, kas direktiiviga on vastuolus sellised siseriiklikud õigusnormid, nagu on kõne all põhikohtuasjas.

35 Väljakujunenud kohtupraktika kohaselt võib, ilma et hinnataks iga üksikjuhtumi vastavust direktiivi artiklite 5–9 sätetele, ebaausaks lugeda üksnes need siseriiklikes õigusnormides sätestatud kaubandustavad, mis on loetletud direktiivi I lisas. Seega võib kaubandustava, mis sellesse lisasse ei kuulu, pidada ebaausaks üksnes pärast seda, kui selle ebaausust on vastavalt nimetatud artiklites 5–9 sätestatud kriteeriumidele kontrollitud (vt selle kohta 14. jaanuari 2010. aasta otsus kohtuasjas C-304/08: Plus Warenhandelsgesellschaft, EKL 2010, lk I-217, punkt 41–45, ning eespool viidatud kohtuotsus Mediaprint Zeitungs- und Zeitschriftenverlag, punktid 30–34).

36 Kaubandustava, mis seisneb sellises väljamüügi väljakuulutamises, nagu on osutatud UWG § 33a lõikes 1, ettevõtja poolt, kellel puudub selleks pädeva haldusasutuse eelnev luba, ei saa vaadelda iseenesest kaubandustavana, mis kuulub direktiivi I lisas loetletud tavade hulka.

37 Selles lisas sisalduvatest kõigil tingimustel ebaausaks peetavatest kaubandustavadest tuleb käsitleda neid, mis võivad põhikohtuasja asjaoludel olla asjassepuutuvad ja millele on pooled Euroopa Kohtu menetluses viidanud.

38 Nimetatud lisa punktis 4 on loetletud tava, mis hõlmab „väide[t], et ettevõtja (sealhulgas tema kaubandustavad) või toode on heaks kiidetud, kinnitatud või lubatud avalik-õigusliku või eraõigusliku asutuse poolt, kuigi ta seda ei ole, või sellise väite esitamine ilma heakskiiduks, kinnitamiseks või loa saamiseks vajalikele tingimustele vastamata”.

39 Nimetatud punktis ei ole ette nähtud, et üldiselt keelatud on kaubandustavad, millele pädev asutus ei ole luba andnud. Nagu kohtujurist on oma ettepaneku punktis 93 märkinud, näeb see punkt ette erijuhud, kus kohaldatavate õigusnormidega kehtestatakse teatavad erinõuded eelkõige seoses ettevõtja või tema toodete kvaliteediga ja nähakse selle suhtes ette kord heakskiiduks, kinnitamiseks või loa saamiseks.

40 Samamoodi ei kuulu enam nimetatud direktiivi I lisa punkti 7 alla väljamüügi väljakuulutamine ilma eelneva vajaliku loa olemasoluta ning seda ei saa pidada ka valeks väiteks eesmärgiga panna tarbijad uskuma, et asjaomane toode „on saadaval ainult väga piiratud aja jooksul või et see on saadaval eritingimustel ainult väga piiratud aja jooksul, eesmärgiga panna tarbija kohe otsustama ja jätta ta ilma teadliku valiku tegemise võimalusest või selleks vajalikust ajast”.

41 Põhikohtuasjas ei ole kohaldatav ka selle lisa punkt 15. See punkt käsitleb kaubandustava, mis hõlmab „väide[t], et ettevõtja hakkab kauplemist lõpetama või asukohta vahetama, kui ta seda ei tee”. Põhikohtuasi ei puuduta sellist kaubandustava, nagu on osutatud nimetatud punktis 15, vaid kaubandustava, mida kasutatakse ilma pädeva haldusasutuse eelneva loa olemasoluta.

42 Eelnevast tuleneb, et UWG § 33a lõikes 1 osutatud väljamüügi väljakuulutamist, mida ettevõtja korraldab ilma selleks vajaliku eelneva loata, kuna nimetatud müük ei kuulu sellesse lisasse, ei saa iseenesest pidada kõigil tingimustel ebaausaks.

43 Neil tingimustel tuleb hinnata, kas käesoleva kohtuotsuse punktis 33 osutatud siseriiklikud õigusnormid ei lähe vastuollu direktiiviga kehtestatud korraga.

44 See direktiiv jätab liikmesriikidele, nagu seda märkis kohtujurist oma ettepaneku punktides 44–55, õiguse valida siseriiklikud meetmed, millega võideldakse vastavalt direktiivi artiklitele 11 ja 13 ebaausate kaubandustavade vastu, nimelt tingimusel et need meetmed on piisavad ja tõhusad ning selleks ette nähtud karistused on tõhusad, proportsionaalsed ja hoiatavad.

45 Kuna liikmesriigipoolne eelnev või ennetav kontroll võib teatavatel asjaoludel olla asjakohasem ja sobivam kui tagantjärele kontroll, millega antakse korraldus lõpetada juba kasutatav või peatselt kasutusele võetav kaubandustava, siis võivad sellised siseriiklikud meetmed seisneda eelkõige selles, et nähakse ette kord, mille kohaselt teatavate kaubandustavade puhul, mille olemuse tõttu on selline kontroll ebaausate kaubandustavade vastu võitlemiseks nõutav, peab olema eelnev luba, kuna vastasel juhul võidakse määrata karistus.

46 Siiski ei saa nimetatud siseriiklike meetmetega ette nähtud kord, mis kujutab endast direktiivi ülevõtmist, tuua kaasa kaubandustavade keelamist üksnes põhjusel, et pädev haldusasutus ei ole sellele tavale andnud eelnevat luba, ilma et oleks hinnatud selle tava ebaausust.

47 Esiteks on direktiiviga vastuolus siseriiklikud õigusnormid, mille kohaselt ei ole võimalik selle direktiivi artiklite 5-9 ette nähtud kriteeriumidest lähtuvalt hinnata kaubandustava, mida ei ole nimetatud direktiivi I lisas loetletud.

48 Teiseks on direktiiviga kehtestatud korraga vastuolus siseriiklikud õigusnormid, mille alusel saab nimetatud kaubandustava ebaausust kontrollida alles pärast seda, kui see on eelneva loa saamise kohustuse järgimata jätmise tõttu ära keelatud, kuna niiviisi muutub see tava tulenevalt oma olemusest ja eelkõige sellega seonduvast ajalisest faktorist ettevõtja jaoks majanduslikult täiesti mõttetuks.

49 Sellised siseriiklikud õigusnormid, nagu on osutatud eelmises punktis, tähendavad seda, et kehtestatakse erikorra raames kasutatava kaubandustava üldine keeld, kuigi nende tavade võimalikku ebaausust ei ole lähtuvalt käesoleva kohtuotsuse punktis 35 osutatud kohtupraktikast vastavalt direktiivi artiklites 5–9 sätestatud kriteeriumidele isegi hinnatud.

50 Kõigest eelnevast tuleneb, et direktiivi tuleb tõlgendada nii, et sellega on vastuolus see, kui siseriiklik kohus kohustab lõpetama kaubandustava, mis ei kuulu direktiivi I lisa kohaldamisalasse, üksnes põhjusel, et pädev haldusasutus ei ole nimetatud tavale andnud eelnevat luba, ilma et kohus ise sealjuures hindaks, kas asjaomane kaubandustava on direktiivi artiklites 5–9 sätestatud kriteeriumide kohaselt ebaaus.

Kohtukulud

51 Kuna põhikohtuasja poolte jaoks on käesolev menetlus eelotsusetaotluse esitanud kohtus poolelioleva asja üks staadium, otsustab kohtukulude jaotuse siseriiklik kohus. Euroopa Kohtule seisukohtade esitamisega seotud kulusid, välja arvatud poolte kohtukulud, ei hüvitata.

Esitatud põhjendustest lähtudes Euroopa Kohus (esimene koda) otsustab:

Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. mai 2005. aasta direktiivi 2005/29/EÜ, mis käsitleb ettevõtja ja tarbija vaheliste tehingutega seotud ebaausaid kaubandustavasid siseturul ning millega muudetakse nõukogu direktiivi 84/450/EMÜ, Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiive 97/7/EÜ, 98/27/EÜ ja 2002/65/EÜ ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EÜ) nr 2006/2004 (ebaausate kaubandustavade direktiiv) tuleb tõlgendada nii, et sellega on vastuolus see, kui siseriiklik kohus kohustab lõpetama kaubandustava, mis ei kuulu selle direktiivi I lisa kohaldamisalasse, üksnes põhjusel, et pädev haldusasutus ei ole nimetatud tavale andnud eelnevat luba, ilma et kohus ise sealjuures hindaks, kas asjaomane kaubandustava on direktiivi artiklites 5–9 sätestatud kriteeriumide kohaselt ebaaus.

Allkirjad